

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Φ. Λυπούμαστε γι' αὐτὸν ποὺ μᾶς γράφεις, μὰ τὶ φταιμε μᾶς ἡν δ φίλος τριλλιόηκε καὶ φυντάζεται πώς τὸν καταδιώκει δ *Nouμᾶς*; Ἐπίλεγουμες ἡ ἀρρώστια νέννη περατικὴ κι δ κακημένος δ φίλος μας, μὲ κατίληγη θεραπεία, νάρθει στὰ συρκαλά του, ζεοῦ μάλιστα ἡ ἀρρώστια εἶναι στὴ ἡρχή της, κι δ ὁργηνιτμός του εἶναι ἄκρετὰ γερός. Αὐτὸν ποὺ λέει πώς «Θὰ βγάλει φύλλο ἀντιψυχαρικὸν γιὰ νὰ χτυπήσει τὸ «*Nouμᾶ*», μὴν τὰ πιστεύεις. Εἶναι τῆς ἀρώστιας τημάδια, ὅμιλοι καὶ τόσο ἀπελπιστικά. «Οτι σὲ ξενανταμώσει καὶ σοῦ μιλήσει γιὰ τὸ ίδιο ζήτημα, νὰ κάννεις πώς τὴν πιστεύεις καὶ νάν τοῦ χατίσευεις ἀπαλὰ τὴ ρίχη. Νὶ δεῖς πὼν τὸ τέτιο φέρτιμό σου θάν τοῦ κάννει καλὸ καὶ θὰ τὸν ἡμερέψει». — κ.Μ. Λυκ. καὶ κυρία Οὐρ. Παπαρ. Οἱ ἀντρίσσεις σωθήκανε καὶ νὰ μᾶς στείλεται γλήγορα ἄλλες, παρακαλοῦμε — κ. N. Στ. Λαβάρης τὴ συντρομὴ τοῦ 906 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Πλέον τοῦ φίλου Ο., παρακαλοῦμε, πώς καιρὸς νὰ θυμηθεῖ καὶ λόγου του τὸ «*Nouμᾶ*». Τοῦ γράψουμε γιὰ τὴ συντρομὴ, καθὼς καὶ σὲ τότους ἄλλους, μὲ ἀπάντηση τους δὲ λάθανμε. Γιατὶ δὲ λογοχριάζουνε μερικοὶ τὰ ἔξοδα πούχει τὸ φύλλο;

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

*Εντοκοι καταθέσεις

“Η Εθνική Τράπεζα δίχεται έντοκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσόν, ἵνα εἰς φρίγκα καὶ λίρια στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὥρισμένην προθεσμίαν ἦ διαρκεῖς.

Αἱ εἰς χρυσὸν κατατίθεσις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸν νόμισμα, εἰς δὲ ἐγένετο ἡ κατάταξις εἰς χρυσὸν η̄ δῑ ἐπιταγῆς ὅψεως (chèque) ἐπὶ τοῦ ἔκωτερικοῦ κατ̄ ἐπιλογὴν τοῦ ὀμολογιούχου.

Το κεράλιον καὶ οἱ τόχοι: τῶν δμελογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτίᾳ τοῦ καταδέου ἐν ταῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Πρωπέλης.

Τόκοι τῶν καταθέσεων.

Αἱ διολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἔκλογὴν τοῦ καταθέτου ὄνομαστικῇ ή ἀνώνυμοι.

άκομη. Μα πουν νά συλλογιστή στήν παρεχόλη τὴν ὁμορφιά της ἢ καὶ τὴν ὑγεία της; Ἐπρέχε ἀπὸ τὸ πρῶτο στὸ βράδι. Τρεῖς νεοκόλες ὅλες μαζί γιὰ πενήντα πέντε ἀρρώστους. Καὶ δύο δοῦλοι. Τοὺς δύο λους τοὺς πλερώνανε τριάντα φράγκα τὸ μήνα. Παίρνανε ἄποιον λάχανε κι ἀλλαζόνε πυχνά, ἐπειδὴ κανένας δὲν θελει νά μείνη μὲ τέτοιους μιστούς.

Οι δοῦλοι πλαγιάζουν στὸ σερβανί, μὲ τὸ καρὸν τὸ χειμώνα, μὲ τὴν κάψη τὸ καλοκαίρι. Τὰ ἔδια κ' οἱ νοσοκόμες· μιὰ κάμαρη γυμνή, τὰ στρώματά τους κ' ἔνα λαβαρπό νὰ πλένουνται οἱ τρεῖς; Η καὶ περισσότερες, ἐπειδὴ σ' ἔναν κοιτώνα βάζουν κάποτες ὡς δέκα νομάτες. Τῆς Μελανῆς τῆς δόθηκε ἥδεια νὰ πλαγιάζῃ δᾶς ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο, μὲ δικὰ της χρήματα ἐννοεῖται. Ό μιστός της ἔδωματα πέντε φράγκων τὴ μήνα. Τὸν ἀνέλπιστο προβίβχομό τὸν εἶχε ἀπολάψει ἐδῶ καὶ ἔνα χρόνο. Εὔδωματα πέντε φράγκων, γιὰ στοχάσου τί πλούτος γιὰ μιὰ μάννα, διὸ παιδιὰ κ' ἔναν ἄντρα ποὺ δὲν μποροῦτε! Τὸ νοίκι, στὴ γειτονιά, δηλαδὴ στὸ κέντρο τοῦ Παρισιοῦ ὅπου βρισκόταν τὸ νοσοκομεῖο, κάστικε κάμποσο. Ἀναγκαζότανε λοιπὸν ἡ Μελανὴ νὰ νοικιάζῃ μακριά, στὰ προάστεια τῆς μεγαλύτολης. Μιὰ ὥρα δρόμος νὰ πάρῃ καὶ νῷρη. Κοιμάτανε τρεῖς τέσσερεις ώρες τὴν νύχτα, μὲ τὴ βιάση, μὲ τὰ παιδιά, μὲ τὸν ἄντρα, δταν δὲν τραγούεις κι ἀφτός σὲ κανένα νοσοκομεῖο. "Πνυ, λέει, δὲν ἥθελε. Καὶ πάντα ἡ ἔννοια της στοὺς ἀρρώστους. Οι νοσοκόμες πρέπει πολλές φορὲς νάναψουν καὶ τὴ φωτιά, νὰ πιάσουνε τὰ κάρ-
βουνα μὲ τὰ χέρια ποὺ θὰ πιάσουνε κατόπι καὶ τοὺς ἀρρώστους. Η Μελανὴ φρόντιζε γιὰ δλα καὶ τὴ φωνάζανε πάντας μεριά. Χρωστοῦσε κάθε μέρα

δάδεκκα ώρες περεσία, μή τις ἔκχυε δεκαπέντε. Πότι
κατώρθωντες νῦν φάγη νῦν τοιμπήση κάτι, σωστὸς μυττῆ
ριο. Τις ἀφίναντε κακοὺ, δὲν προφταίναντε δύμας ποτε
τους. Ἡ Μελανὴ ἐτραγες δῆθια καὶ τὴν ἀντάμωνες
μὲν κακοὺς φωμάκι ποὺ τὰ κρεπτοῦσες στὸ χέρι, ἐνῶ μοὶ
ράξε τὴν σούπα στοὺς ἀρρώτους. Τὴν γυρεβάνε οἱ ἀρ-
ρώστοι γιὰ τὴν μοναδικὴ της τὴν ἀφοσίωση. Τὴν συ-
βουλεύοντανε οἱ γιατροί· βοηθοῦτε τοὺς ἑσωτερικούς
ἢ καὶ τοὺς ὡδηγούσες. Μαζῶνται ωτόσο, μαζῶνται στὴ
δυνατισμένο της τὸ κορμὶ, ποὺ μιὰ φέφτικη δύναμι
τοῦ φυτοῦσε μάρο ἢ συνήθεια τῆς ἀντάρας, ἢ θέρμη
τῇ; δουλειάς, μάζωνται τοὺς σπέρους τῆς τρομερῆ
ἀρρώστιας, γιατὶ τὸ καταλάβαινε δικαθέντος πώ
τὸ χτικιό θὰ τὴ θέριζε στὸ τέλος, κ' ἔβλεπες πρόχμα
ποὺ δὲν τὸ χωροῦσε διογισμός σου, σὰν ἔβλεπες τέ
τοιο φάντασμα νῦν βιστᾶς στὶς ἀπολιγνεμένες το-
ἄπαντα τις πλάτες ἀλάκαρη μιὰ σάλκη νοσοκομείου

Προσπάθησε δὲ Ἀντρέας ἀπανωτά τὰ τῆς δώτι
τίποτα παράδεις. Τοῦ κάκου. Ἀπαγορεύεντα τὰ μπα
ξίσια στὸ νοσοκομεῖο, καὶ τὴ Μελανὴ ἔται δὲν πα
τοῦσε τὸν κανονισμό. Γύρεβε δὲ θήρωπος νὰ τὴν ἀν
ταμείψῃ γιὰ τὴν καλούσυνη της, καὶ ἐνάντιο στὸν
κανόνα δὲν τὸ λογάριαζε νὰ πλεξώνεται κάθε κό^π
πος. Τοῦ σταθήκε πολὺ χρήσιμη τὶς ὅχτὶς μέρες πο
ἔμεινε ἡ Κατινούλα ἐκείπερα. Τὸ καημένο τὸ παι
δί, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσῃ τὸν Ἀντρέα, δὲν ἐλεγ
γρῦ γιὰ δσα εἶδε κι δσα ἔπαθε τὴ βθομέδω ἐκείνη^ν
μὰ κιντύνεψε μὲ τὰ σωστά της καὶ τοῦλαθε δὲ Ἀν
τρέας κατόπι, σὰ βγῆκε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο. Ἀλή
θεια ποὺ μερικὰ τἀβλεπε κι ἀπὸ τῷρα Τὸ φαγὶ ἐλε
εινὸ, κακορίζικο ἔπρεπε νὰ φέρης ἀπ' δσῶ, μὲ ἂ^ν
δεια τῆς διέφυσης, μὰ καὶ τοῦσω τὸ φαγὶ δὲν ἔξιζε
περισσότερο, ἀφησε ποὺ εἶχε τὶς δυσκολίες της ι
δουλειά. Χάθηκε συνάμικ, καταστράφηκε ἡ περί^ν
φημη ὄρεξη. Ποὺ γιὰ τὴν Κατινούλα σήμανε ὑγεία
Καὶ πῶς νὰ πάρῃ ἀπάνω της, ποὺ ὑπνο δὲ χά^ρ
ρηκε, δσο κι δὲν πάσκιζε νὰ κιμνηθῆ, δσο κι ἀν τὴν
εἴτανε ἀπεκρίτητο; Στὸ σπιτάλι δμως οῦτε νὰ τ
βελής μὲ τὸ νοῦ σου πώς μπορεῖς νὰ κλείσης μάτι
“Ολη τὴ νύχτα ξακολουθῇ τὸ πατιοντί. Καὶ δὲν εί^λ
ναι μόνο οἱ ἀρρώστει, δὲν είναι μόνο οἱ λαθωμένο
ποὺ ἔρχονται κάθε τόσο ἡ μέρχ καὶ ἡ νύχτα στα
σπιτάλια διαφορὰ καμιὰ δὲν ἔχουνε· ἵσως μάλιστα
τὴ νύχτα ἡ ζωὴ πιὸ θερμοκίνητη, δ θύρυσος μεγα
λήτερος, ἵσια ἵσια ἐπειδὴ τὴ νύχτα περισσότερο σ
ταράζει τὸ παραμικρό. Δίπλα στὴν κάμαρα τῆς Κα
τινούλας κάποιος ἀκατάπατρα ἐσπανε τὸν πάγο ἢ
πήγαινε κανένας ἀλλος νὰ βράσῃ νερὸ, νὰ ζεστάνη
πουκάμισο ἢ νὰ πάρῃ παννί. Στοὺς διαδρόμους δοῦ
λοι καὶ νοσοκόμες περνούσανε, περπατούσανε, μιλού
σανε δυνατά. Ποὺ νὰ προσέχουνε κάθε στιγμὴ, μὲ
τὴν περίσσικ τὴν ἀντάρα; Ἐκεῖνος δ κρότος, τὰ σπά
σιμο ἔκεινο τοῦ πάγου τὴν παραζάλει, τὴ σκότωνε
Καὶ ἔται δὲν τὸν πάγο τὸν παραζάλει, τὴ σκότωνε

Κι ὅταν τύχαινε νὲ πάψῃ λιγάκι, ὅταν ἡ Κατινούλα σφαλνοῦσε τὰ βλέφαρά της, ἀνοίγε ἡ πόρτα. ἔμπαινε ἡ δούλα κι ἀρχινοῦσε ἄλλος κρότος: ἔρθιχνε κάρβουνχ στὴ φωτιά, νὰ μὴ σθήσῃ, κι ἂς σθήσῃ δόρρωστος, ἀν ἀγαπᾶ.

"Ετοι τοὺς δύστυχους τοὺς ἀρέβωστους πάμε καὶ τοὺς στοιβάζουμε στὰ νυσοκομεῖα, χάρισμα. Καὶ Θαρροῦμε πώς σπουδαῖα πράματα καταφέρουμε, καμαρώνουμε κιόλας γιὰ τὴν ἐλεήμονη, τὴν χριστιανικὴ τὴν καρδιά μας, χωρὶς νὰ συλλογιστοῦμε πώς χάρισμα βασινίζουνται καὶ πώς πεθαίνουμε χάρισμα. Είναι κρῆμα ποὺ μὲ τοὺς προόδους της νέας ειρηνικής κατορθώνει καὶ γλυτώνει πολλούς. Ήπιοδό τῆς ἐπιστήμης δὲ μᾶς ἀφίνει νὲ δοῦμε τὸ κακό. Ή πλάνη μᾶς ἀποτυφλώνει. Νομίζουμε τάχα πώς ἀπὸ ἔλεος, ἀπὸ καλοσύνη μας, ἀπὸ σπλαγχνιά, χτίζουμε σπιτάλια καὶ γενναῖαθωροῦμε, τὸ νομίζει καὶ πολιτεία, ὥσπου νὰ καταλάσσῃ, πώς ἀπὸ συφέρα δικό μας τὸ χρέος μας είναι, δλχ, ὅλα νὰ τὰ καθιμοῦμε γιὰ τοὺς ἀρέβωστους, ἐπειδὴ τὰ κάνουμε γιὰ τὸν ἔχοτο μας, τὰ κάνουμε γιὰ τὸ ἔθνος, κ' ἔνα ἔθνος, γιὰ νὲ ζήσῃ, θέλει πρῶτα πρῶτα ὑγεία,

Παραχτήρησε δὲ Ἀντρέας καὶ κάτι ἄλλο τὸ παραχτήρησε οὔτερις ἀπὸ τρεῖς τέτσερες; μέρες που νοσοκομέψθη τὴν Κατινούλα. Τὸ γράμμα του ἔκεινο ποὺ μὲ τόση προσοχή, μὲ τόση μελέτη ἔγραψε τοῦ Κλυτίου, νὴ τοῦ ἀκριβολογήσῃ τὰ καθέκαστα, οἱ δοδηγίες του γιὰ τὶς συνήθειες, τὶς ἀνάγκες καὶ τὴν κατάσταση τῆς δρόῳστης, γιὰ τὸ πλειόνι, γιὰ τὸ

βήχα, γιατί τὴν κούραση, δὲ χρησιμέψων σὲ τίποτα καὶ πῆγε ἡ κόπος του γχμένος. Δὲν μπορεῖς νὰ πῆς πώς στὶς μεγάλες τις πολιτεῖες, δυστοιχίας ή δουλειά, δηση κι ἀν εἰναι ή δουλειά, δηση κι ἀν εἰναι ή κατάρχα. Δὲν ἔχουνε τὴν συνελδητή τους; οἱ γιατροί ἔχουνε, μᾶλλον η συνελδητή τους δὲν ἔχει καιρό. Μ' ἔνα λόγο, δὲν προστάξινούνε. Τὸ πρωΐ, ἔρχεται ὁ γιατρός, ὁ ἄρχιγιατρός, στὸ νοσοκομεῖο του, γιατί τὴ βίζιτα που λένε· πρέπει νὰ δῆ πενήντα πέντε γυναικες στὸ γυναικώνα κι ἄλλους τότους ἄντρες στὸν ἀντρώνα δίπλα. Ποὺ ναδειάσῃ; "Αφησε ποὺ θταν εἰναι νὰ χειρουργήσῃ, δταν είναι μάλιστα νὰ γίνουνε δυὸς τρία χειρουργήσιτα τὴν ζ-δια μέρα, στὸ χειρουργητα, καὶ μὲ δίκιο, συγενετώνεται. ή δύναμη του γιατροῦ. 'Απὸ ἑξαριθμητή συνελδητη δ Κλυτίους, ἀκόμη καὶ σὰ χειρουργοῦσε, κοίταζε κάθις ἀρρώστο, ἀγαλαδὴ ἔρδιχνα πεινώτας μιὰ ματιὰ σὲ κάθισε πρεβότητι. Περισσότερο δὲν μποροῦσε. Παράγγειλε λοιπὸν ἐνὸς μαθιτῆ του, ἐνὸς ἑ-ώτερικοῦ, γιατὶ πρέπει νὰ μαθουνε κι ἀφτοί, νὰ παραχολουθήσῃ τὴν Κατινούλα, νὰ τοῦ κρατήσῃ καὶ σημείωσην. 'Ο γιατρός ἀναγκάζεται κάποτες νὰ χειρουργήσῃ ἀρρώστο που δὲν τὸν ξέτρεσε ή ποὺ τουλάχιστο δὲν τοῦ στέθηκε δυνατό νὰ τὸν παραχολουθήσῃ ἀπατός του. Βγαίνεται στὴ σημείωση τοῦ ἑσ-τερικοῦ, τοῦ ἑστερικοῦ ή καὶ τοῦ παραγιατροῦ, ποὺ συγχρά ἐννοεῖται καὶ τὴ δισρθώνει, ἀμα βλέπει τὸν ἀρρώστο. 'Ηθε λοιπὸν ὁ ἑστερικός, δ ο. Μάται-ζος, στὸ καμαράκι τῆς Κατινούλας, μὲ τὸ χρητὶ στὸ χέρι καὶ τὴ βρωτησε. Τὴ βρωτησε γιὰ χίλια δυο, γιὰ τὴ γενική της, γιὰ τὸν πατέρα της καὶ γιὰ τὴ μάννα της, γιὰ τὸ χωριό της· πόσω χρονῶ είναι· παντρεμένη, ἀνύπαντρη, καὶ κάτι κλλα τέτια πιὸ ζηο-στα· ή ἀρρώστια της ἀπὸ ποὺ καὶ πότε ἀρχίσε· σω-ρὸς σωρὸς πλεοροφορίες γιὰ τὰ ίστορια καὶ τῆς ἀρρώστιας, ποὺ πολὺ καλήτερα τὰ ξέρει δ 'Αντρέας καὶ ποὺ σπάνια τὰ ξέρει διποιος ἀρρώστος κι ἀν είναι γιὰ τὸν ἐκυτό του· ἀρρώστος μάλιστα ποὺ δύταις ἀπλὸς ἔθρωπος τοῦ λαοῦ, διπως τυχαίνει στὰ νοσοκομεῖα, πολὺ δὲ νικώθει ἀπὸ νοσολογία καὶ νοσοπαρτήσηση. Τὰ κακτάστρωπε δσα τοῦ είπε καὶ δὲν τοῦ είπε η Κα-τινούλα στὸ σημειωματάρι του δ ο. Μάταιζος, κι ἄλλο ἀποτέλεσμα ή δμιλά τους δὲν ἔρειε κανένα. Μὰ δὲν είναι καὶ νάπορήσῃ. 'Ο ο. Μάταιζος, φρό-νιμος, ησυχος νέος καὶ σιβαρός. Κάρμποσες φορές ὅ-μως δ ἑστερικός ή δ ἑστερικός ποὺ φροντίζει γιὰ ἔναν ἀρρώστο, μπορεῖ καὶ νὰ μὴν είναι· εἰδικές γιὰ τὴν τάξη ή τὴν τάξη ἀρρώστια. Μπορεῖ νὰ είναι· μό-νο γιατρός, νὰ είναι στὴ γιατρική δ νοῦς του· ἐν εί-ναι· χειρουργός, στὴ χειρουργική· δέω ἀπὸ τὸν κλαδό του, πότε δὲν τοῦ μέλει, πότε δὲν ξέρει.

"Ετοι ἀκολούθησε καὶ κάτι τραγικό, ποὺ κόντεψε ἡ Κατινόβλα νὴ πελαγώτῃ. Ἀχμένες, ς κι δῆ: περίφημες, οἱ θερμοκρασίες της δὲν εἶτανε. Τη δε φέτερη, εἴκοσι τοῦ Σποριά, $37^{\circ}2$ – $37^{\circ}7$: τὴν τρίτη $36^{\circ}5$ – $37^{\circ}6$: τὴν τετάρτη, 37° – $37^{\circ}7$: τὴν πέμπτη, $36^{\circ}6$ – $37^{\circ}7$: τὴν παρασκευήν, $36^{\circ}4$ – 37° , είχε καὶ περισσότερον διαθέσην τέλπογεμα, διό τοι κάθησε ὁ Ἀντρέας μαζί της: τὸ σάββατο, είκοσιπέντε τοῦ Σποριά, $37^{\circ}1$ – $37^{\circ}5$. Ἰσια ἴστι τὴν νύχτα ἐκείνη, ἀπὸ τὴν παρασκευήν στὸ σάββατο, ἔγινε τὸ κακό. Ἡ ὅρεξ της πάντα ἐλεσινή, ὥστε δὲν ἐτραγε τίποτις: δύπνος της κακορίζικος. Τὸ χερότερο, ποὺ τὸ μητρισμούτο τοῦ Ἀντρέα, γιατί ἀφτός της ἐδίνε καὶ στὸ νεσοκομεῖο, δὲν ἔμοιαζε νὰ κάμη θάματα· μιὰ φλοῦσε, μιὰ δὲ φελοῦσε. Ἀξαφνα τὸ παθητικ καρυφώθηκε. Ἀπὸ τίς ἔη το βράδι, παρασκευή, ως τις δέκκα τὸ πρωΐ, σαββάτο, χρειάστηκε νὰ σηκωθῇ, νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ καβερδίτι: οχτὼ φρέσ. Εἰχε, μάλλα λόγια, ὀχτὼ κενωσίες σὲ μιὰ νύχτα. Τὴν τελεοραία καὶ προτελεφταία φρέσ ποὺ σηκώθηκε, καθὼς ἐπειτα μονάχα τὸ μολόγητε τοῦ Ἀντρέα, ζχλιστηκε θάξθεψε μὲ τὰ σωτά της πώς θέπουμείνη ξερή. Ἐτρεμε, τουρτούριζε, δὲ βασιστάνε στὰ πόδια της. Μόλις είχε δύναμη νὰ ντυθῇ καὶ κίτρινο κίτρινο τὸ πρόσωπό της. Φοβήθηκε. Ἀπὸ τὴν παρασκευήν τοῦ Ἀντρέας παράγγειλε τῆς νοσοκόμας νὰ μηνήσῃ γιατρό, νὰ δοῦνε τί τρέχει, ἐπειδὴ κι ἀπαρχῆς ἀνησυχοῦσε. "Οταν ἡρήε τὸ σάββατο σὲ σὸν νοσοκομεῖο στὶς τέσσερεις ἡμέραι τέλπογεμα, γιατί μὲ τὰ μαθήματά του δὲν ἔδεισε προτήτερα, ἔμαθε πῶς μήτε γιατρό μηνήσανε μήτε δαχτυλάκι κουνήσανε. Ήως ἀφτό;

(Ἀκολουθεῖ)